

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทรัพยากรมนุษย์ ก่อนที่จะสู่ตลาดแรงงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า ประเทศใดที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมสนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างดี คนเป็นปัจจัยของการพัฒนาและหน้าที่โดยตรงต่อของการศึกษาต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจก็คือ การฝึกฝนคนให้มีความรู้ ความชำนาญเพื่อสร้างกำลังคนให้มีฝีมือสำหรับประกอบการผลิตในสาขาอาชีพต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2532) การพัฒนาการศึกษาเป็นหัวใจหลักที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนากำลังคนของชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ประเทศไทยตั้งอยู่ท่ามกลางประเทศต่าง ๆ ในสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา เวียดนาม ที่มีอาณาเขตติดต่อกัน อีกทั้งมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่ใช้เส้นทางคมนาคมผ่านประเทศเหล่านี้คือ จีนที่มีประชากรเป็นอันดับหนึ่งของโลกใช้เส้นทางการค้าผ่านชายแดนไทย-เมียนมาร์ และลาว ในการขนส่งสินค้าและบริการ ประเทศไทยจึงมีนโยบายกำหนดพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษขึ้น ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ เพื่อมิให้การพัฒนากระจุกตัวเฉพาะในเมืองใหญ่ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลกอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2548)

ประเทศที่นำแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจมาปรับใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาทั้งสิ้น เนื่องจากโครงสร้างทางการเมืองการปกครองไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบบการให้บริการในคราวเดียวกัน หรือหากสำเร็จต้องใช้เวลาในการดำเนินการค่อนข้างนาน ซึ่งไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกยุคไร้พรมแดน จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เฉพาะก่อน อันจะทำให้การพัฒนาระบบการให้บริการกระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศในระยะเวลาต่อไป (สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรก que พัฒนาและประยุกต์ใช้แนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ) โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่รัฐจะลงทุนด้านการจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม การ

จัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการและที่อยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งระบบการบริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพของประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเน้นการให้บริการจุดเดียวให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังสร้างเงื่อนไขอื่นที่กระตุ้นนักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เป้าหมายด้วย เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร การส่งเงินตราต่างประเทศเข้าออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การสิทธิพิเศษในการเข้ามาทำงานของแรงงานที่มีประสบการณ์ เป็นต้น (เรวดี แก้วมี, 2556)

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยได้ประกาศพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกในเดือนมกราคม 2558 จำนวน 5 เขต ประกอบด้วย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก สระแก้ว ตราด สงขลา และมุกดาหาร และต่อมาในเดือนเมษายนปีเดียวกันได้ประกาศเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มเติมอีก จำนวน 5 เขต ประกอบด้วย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย กาญจนบุรี เชียงราย นครพนม และนราธิวาส ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รัฐบาลได้กำหนดขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้สิทธิประโยชน์เพื่อสนับสนุนการลงทุน จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ด้านการลงทุนและด้านแรงงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด่านศุลกากร รวมทั้งสนับสนุนจัดตั้งศูนย์รวบรวมรับซื้อสินค้าเกษตร และได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่างๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด ดังนี้

1) กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวม 10 จังหวัด

2) การจัดหาที่ดินและการบริหารจัดการ และรัฐบาล คสช. ได้สั่งการเรื่องการจัดหาที่ดินเพื่อการใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ด่านศุลกากร และนิคมอุตสาหกรรมเพื่อให้ภาคเอกชนเข้าดำเนินการ

3) การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน อาทิ เช่น

- สิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน กรณีกิจการทั่วไปตามประกาศกท. ที่ 2/2557 และกรณีกิจการเป้าหมายตามที่ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) กำหนด ซึ่งกิจการเป้าหมายในการส่งเสริมการลงทุน มี 13 กลุ่มกิจการ 62 ประเภทกิจการย่อย และภายหลังได้ให้ความเห็นชอบเพิ่มเติมอีก 10 ประเภทกิจการย่อย

- สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น มาตรการด้านภาษีและสินเชื่อ

- สิทธิประโยชน์ด้านการเช่าที่ดินในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- 4) การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS) ในแต่ละพื้นที่
- 5) การจัดระบบแรงงานข้ามชาติ ให้สามารถเข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย ตาก และกาญจนบุรี
- 6) การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดการขยายตัวของการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในระยะ 2 ทศวรรษที่ผ่านมาและในอนาคต

7) การจัดทำผังเมืองรวมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีการจัดทำผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังคมนาคมขนส่ง รวมทั้งการออกแบบการกำหนดโซนนิ่งระดับย่านพร้อมวางระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้สอดคล้องกับพื้นที่และสอดคล้องกับโอกาสขยายตัวในอนาคต

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีถือเป็นแดนสวรรค์ตะวันตก เป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ น้ำตก ป่าเขา ซึ่งสามารถมาเที่ยวได้ตลอดทั้งปี และยังเป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวแล้วกาญจนบุรี ยังเป็น 1 ใน 10 พื้นที่ ที่ทางรัฐบาลได้กำหนดให้ตั้งเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการค้าและการลงทุน ซึ่งกาญจนบุรี มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ ซึ่งเป็นฐานที่ตั้งทางทะเลของท่าเรือน้ำลึกทวายจึงมีข้อได้เปรียบเชื่อมโยงที่สำคัญระบียงเศรษฐกิจตอนใต้ เขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี ในพื้นที่ ๒ ตำบล คือ ตำบลบ้านเก่า และตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี พื้นที่ 260.79 ตารางกิโลเมตร (สองร้อยหกสิบตารางกิโลเมตร) หรือ 162,993.75 ไร่ (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันเก้าร้อยเก้าสิบสามไร่) ขณะนี้ จังหวัดกาญจนบุรี มีแผนงานรองรับพัฒนาเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี ออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดหาที่พัฒนาเมือง และการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นพื้นที่ใหม่ การพัฒนาเมืองให้เป็น Smart city เพื่อรองรับพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และที่อยู่อาศัยนั้นเป็นเรื่องง่าย โดยนำเทคโนโลยีมาผสมผสานกับการใช้ชีวิตกับประชาชนเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับพื้นที่และยังสร้างความปลอดภัยได้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 โครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร เนื่องจากจังหวัดมีเป้าหมายพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ หรือ Smart City จึงได้มีการวางผังเมืองโครงการก่อสร้างศูนย์ราชการ ด้านบุคลากร และสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ไร่รองรับเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยทำ

การเชื่อมโยงระบบโครงสร้างพื้นฐานของเมืองเข้าด้วยกัน บูรณาการแบบระบบไอที เพื่อให้การบริหารจัดการเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้อยู่อาศัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดทำมาตรการสำคัญภาครัฐ เพื่อเชิญชวนนักลงทุน โดยมีเป้าหมาย ทั้งด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม รัฐบาลมุ่งหวังสร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับสิทธิพิเศษจาก BOI และสิทธิพิเศษจากภาษี รวมถึงรับการผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดเชิงเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคง จังหวัดจัดให้มีขยายบริการขั้นพื้นฐาน เช่น สถานศึกษา สถานีตำรวจ ศูนย์ราชการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลให้แก่ประชาชนในพื้นที่และแรงงานต่างด้าวเพื่อสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำ กระจายความเจริญสู่พื้นที่ รวมถึงส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของทวาย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การเตรียมความพร้อมประชากร ตั้งแต่วัยเรียนในจังหวัดกาญจนบุรีให้ได้รับส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ตลาดแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษในทุกมิติ ให้มีศักยภาพทักษะและความรู้ รวมทั้งได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี พร้อมแล้วที่จะเป็นประตูที่เปิดรับสู่การเชื่อมโยงอย่างยั่งยืนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคเศรษฐกิจทั่วโลก

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของกำลังคนด้านอาชีวศึกษา โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนขับเคลื่อนเศรษฐกิจของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และผลักดันไทยเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยและต่างด้าวเพื่อให้ความสามารถสอดคล้องตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดการฝึกอบรมให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

อาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย สถานศึกษาภาครัฐจำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพพนมทวน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี และวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจกาญจนบุรี และวิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศบริหารธุรกิจกาญจนบุรี เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแต่ละสถานศึกษามีภารกิจที่สำคัญคือการจัดการศึกษาสายวิชาชีพที่มีการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

และระดับเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ผลิตภัณฑ์การสายวิชาชีพและอาชีพสนองความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการภาครัฐและเอกชน อีกทั้งนำเอาทักษะและความรู้ไปประกอบอาชีพอิสระและการดำรงชีวิต และเป็นสถาบันหลักในการพัฒนากำลังทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมาร์ฝั่งตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี เชื่อมโยงท่าเรือน้ำลึกทวาย

วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี เป็นสถานศึกษาที่มีภารกิจที่สำคัญนอกจากผลิตแรงงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แล้ว ภารกิจหลักที่สำคัญและเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดตั้งสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยสารพัดช่างคือ การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 1) เพื่อมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ ทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน มีความเชื่อมั่นตนเองในวิชาชีพสามารถสร้างงานเพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ และมีพื้นฐานความรู้เพียงพอสำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม 2) เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของชุมชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง 3) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เพิ่มประสบการณ์ และทักษะด้านวิชาชีพ ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีในวิชาชีพของผู้เรียน 4) ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย ต่างระดับการศึกษาต่างระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้มีโอกาสใช้ชีวิตในการศึกษา ได้เข้าเรียนวิชาชีพในวิทยาลัยร่วมกันและเสมอภาคกัน ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจและสัมพันธ์อันดีต่อกัน (งานประกันคุณภาพสถานศึกษา, 2561) ซึ่งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนากำลังคนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษได้ในระยะเวลาอันรวดเร็วและพัฒนาได้ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ และยังพัฒนาความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล แก่ประชาชนในพื้นที่ พัฒนาอาชีพต่าง ๆ รองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจใหม่ และการเคลื่อนย้ายของแรงงานจากประเทศในกลุ่มอาเซียน และหรือจากแรงงานภายในประเทศ เพราะจังหวัดกาญจนบุรีจะเป็นเส้นทางการขนส่งที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียอีกเส้นทางหนึ่ง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรีจึงต้องมีการปรับตัวและพัฒนาประสิทธิภาพซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ผลผลิตมีคุณภาพ คือผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีสมรรถนะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ตลาดอาชีพ ประชาชนมีความรู้ ทักษะ สามารถดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีประสิทธิภาพ ของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมาร์ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและเสนอรูปแบบการ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรีให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับตลาดแรงงานและสังคมในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย-เมียนมาร์ ของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ด้านการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี และสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยสารพัดช่างอื่น ๆ ได้นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในชั้นสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีประสิทธิภาพของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมาร์ จังหวัดกาญจนบุรี

1.1 ผู้บริหารของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี เป็นรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี จำนวน 3 คน (ยกเว้นผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยการ)

1.2 ครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี ที่ทำการสอนช่วงปีการศึกษา 2561 ใช้ประชากรทั้งหมดไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 43 คน

1.3 นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน 16 รายวิชาอาชีพ ภาคเรียนที่ 2/2561 จำนวน 240 คน

1.4 ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษา 260 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีประสิทธิภาพของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมาร์ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ดังนี้

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จัดการเรียนการสอน ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน 20 ปีขึ้นไป

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ

2.3 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไม่น้อยกว่า 20 ปี หรือวุฒิปริญญาโท ปริญญาเอก

2.4 ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนหรือฝึกอบรมวิชาชีพ หรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี สถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี

2.5 ผู้ทรงคุณวุฒิองค์การมูลนิธิ นักวิชาการ นักวิชาชีพในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างขึ้นตรงตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນที่มีประสิทธิภาพของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไทย-เมียนมาร์ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 208 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประเภทวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 52 แห่ง จำนวน 52 คน

3.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ประเภทวิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่ง รวม จำนวน 52 คน

3.4 ครูผู้สอน ที่ทำหน้าที่สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ ในสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่งๆ ละ 2 คน จำนวน 104 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านครูผู้สอน/วิทยากร
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผล
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

นียมศัพท์

1. **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ** หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ของมัยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ตั้งแต่ 1.99 ลงมาตามองค์ประกอบของคุณภาพ การศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี ตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน/วิทยากร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน
2. **ด้านหลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีสมรรถนะอย่างน้อยหนึ่งหน่วยสมรรถนะและมีระยะเวลาในการเรียน ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ที่ได้พัฒนาหลักสูตรและอนุมัติหลักสูตรโดยสถานศึกษา
3. **ด้านครูผู้สอน** หมายถึง ครูที่เป็นข้าราชการประจำ ลูกจ้างประจำ หรือลูกจ้างชั่วคราวที่ทำหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามระยะเวลาที่กำหนด
4. **วิทยากร** หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพตามหลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเชิญเป็นผู้สอนหรือร่วมเป็นผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
5. **ด้านนักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี
6. **เขตเศรษฐกิจพิเศษ** หมายถึง พื้นที่ที่รัฐกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมภาคการบริการ เน้นทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเปิดโอกาสให้นักลงทุนนำเงินเข้ามาลงทุน มีการจัดเก็บภาษีเป็นรายได้หลักของพื้นที่

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

